

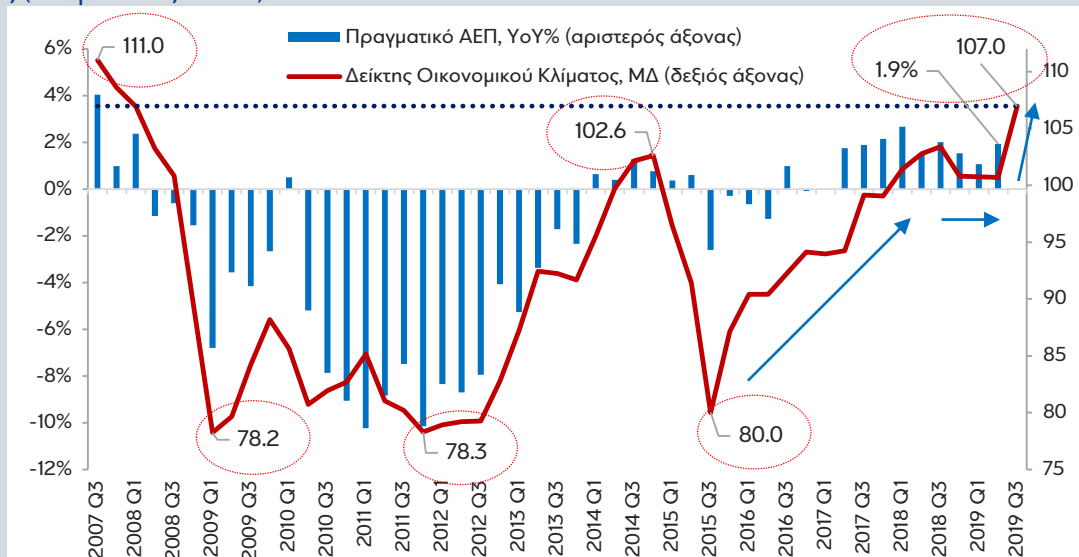
7 ΗΜΕΡΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

4 Οκτωβρίου 2019, Τεύχος 306

Σημαντική βελτίωση του δείκτη οικονομικού κλίματος το 3^ο τρίμηνο 2019

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών ερευνών (IOBE), ο δείκτης οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα παρουσίασε σημαντική βελτίωση το 3^ο τρίμηνο 2019. Συγκεκριμένα διαμορφώθηκε στις 107,0 μονάδες δείκτη (ΜΔ) από 100,7 ΜΔ το προηγούμενο τρίμηνο. Η εν λόγω τιμή αντιστοιχεί σε υψηλό 47 τριμήνων (βλέπε Σχήμα 1) με τον τριμηνιαίο ρυθμό μεταβολής να είναι ο υψηλότερος που έχει καταγραφεί τα 15 τελευταία τρίμηνα.

Σχήμα 1: Ετήσια Ποσοστιαία Μεταβολή (YoY%) Πραγματικού ΑΕΠ και Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (ΜΔ μονάδες δείκτη)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE), (γ) Eurobank Research.

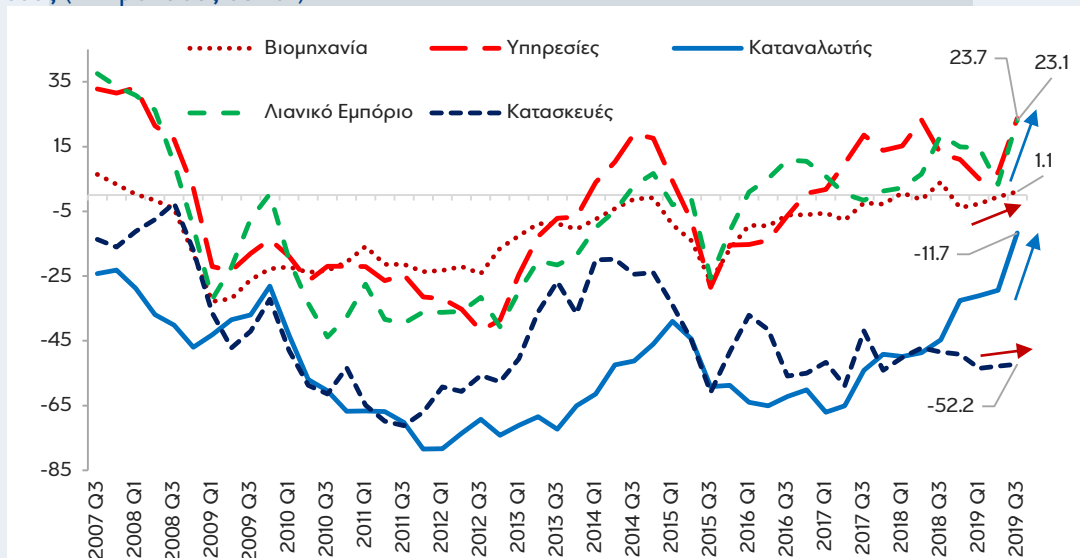
Σε ότι αφορά την πορεία των 5 επί μέρους δεικτών εμπιστοσύνης που συνθέτουν τον δείκτη οικονομικού κλίματος, ξεχώρισαν με την επίδοσή τους αυτοί των υπηρεσιών, του καταναλωτή και του λιανικού εμπορίου (βλέπε Σχήμα 2). Στις υπηρεσίες, λόγω της θετικής επίδρασης του τουρισμού σημειώθηκε μεγάλη τριμηνιαία αύξηση στις 23,7 ΜΔ (υψηλό 46 τριμήνων) από 6,9 ΜΔ το 2^ο τρίμηνο 2019. Ο δείκτης εμπιστοσύνης καταναλωτή συνέχισε να κινείται ανοδικά για 6^ο τρίμηνο στη σειρά και ανήλθε στις -11,7 ΜΔ (υψηλό 70 τριμήνων) από -29,4 ΜΔ το προηγούμενο τρίμηνο. Τέλος, ο δείκτης

Συγγραφείς

Δρ. Στυλιανός Γ. Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

εμπιστοσύνης λιανικού εμπορίου, έπειτα από την ισχυρή πτώση που σημείωσε το προηγούμενο τρίμηνο (μείωση κατά -11,3 ΜΔ) ανέκαμψε δυναμικά και διαμορφώθηκε στις 23,1 ΜΔ από 3,3 ΜΔ το 2^ο τρίμηνο 2019.

Σχήμα 2: Δείκτες Εμπιστοσύνης, Βιομηχανία, Υπηρεσίες, Καταναλωτής, Λιανικό Εμπόριο και Κατασκευές (ΜΔ μονάδες δείκτη)

Πηγή: (α) Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE), (β) Eurobank Research.

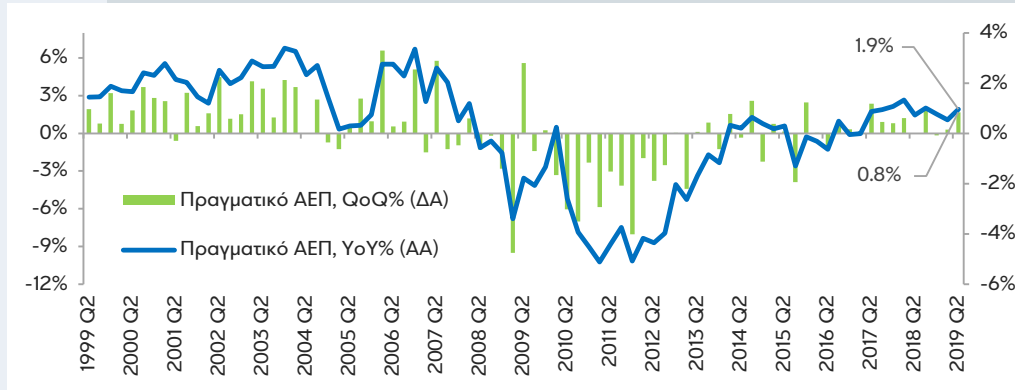
Η βελτίωση του δείκτη οικονομικού κλίματος και των επί μέρους δεικτών εμπιστοσύνης το 3^ο τρίμηνο 2019 αποτελούν ένα θετικό σημάδι για την πορεία της ελληνικής οικονομίας το 2^ο εξάμηνο 2019. Οι προσδοκίες που διαμορφώνουν τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις για την πορεία της οικονομίας στο μέλλον επηρεάζουν τις αποφάσεις τους στο παρόν. Όσο πιο μόνιμο χαρακτήρα έχουν οι εν λόγω προσδοκίες – προς το καλύτερο ή το χειρότερο για τη μελλοντική χρηματοοικονομική κατάσταση των ισολογισμών τους – τόσο μεγαλύτερος θα είναι ο βαθμός επηρεασμού των αποφάσεών τους στο παρόν. Στην περίπτωση της ελληνικής οικονομίας, η περαιτέρω βελτίωση του δείκτη οικονομικού κλίματος και η μετέπειτα παραμονή του σε σχετικά υψηλά επίπεδα, θα εξαρτηθεί κυρίως από δύο παράγοντες, έναν εξωγενή και έναν ενδογενή. Ο 1^{ος} σχετίζεται με τη χειροτέρευση των προσδοκιών για την πορεία της οικονομίας της Ευρωζώνης και της ΕΕ-28 (ο ΟΟΣΑ στην πρόσφατη ενδιάμεση οικονομική επισκόπηση που δημοσίευσε τον Σεπτέμβριο 2019, αναθεώρησε επί τα χείρω τον πραγματικό ρυθμό μεγέθυνσης της Ευρωζώνης στο 1,1% και 1,0% για τα έτη 2019 και 2020 αντίστοιχα) και το κατά πόσο δύναται να επηρεάσει – κυρίως μέσω του διαύλου των εξαγωγών άλλα και των αγορών χρήματος και κεφαλαίου – την πορεία ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας. Ο 2^{ος} συνδέεται με το κατά πόσο οι ασκούντες την οικονομική πολιτική θα μπορέσουν να πείσουν (μέσω της αξιοπιστίας, της χρονικής συνέπειας και της αποφυγής εκπλήξεων) τους οικονομικούς φορείς – εγχώριους και ξένους – ότι θα εφαρμόσουν ένα πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και αλλαγής του μείγματος οικονομικής πολιτικής (π.χ. μείωση των φορολογικών συντελεστών) που θα οδηγήσει την ελληνική οικονομία σε ένα υψηλότερο μονοπάτι οικονομικής μεγέθυνσης υπό τους περιορισμούς της δημοσιονομικής σταθερότητας και της διατήρησης εξισορροπημένου ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ή σχετικά μικρών ελεγχόμενων ελλειμμάτων.

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Το 2^ο τρίμηνο 2019 η ετήσια % μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν +1,9% (+1,1% (2019Q1) και +1,5% (2018Q2)). Η αντίστοιχη τριμηνιαία % μεταβολή ήταν +0,8% (+0,2% (2019Q1) και 0,0% (2018Q2)).

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους - Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ιουλ-2019: 2019 2,1% και 2020 2,2%

Πραγματικό ΑΕΠ (YoY%)

Περίοδος: 1999Q2–2019Q2

Στοιχεία: τριμηνιαία

Μέσος Όρος: +0,5%

Διάμεσος: +1,3%

Μέγιστο: +6,8% (2003Q4)

Ελάχιστο: -10,2% (2011Q1)

AA = αριστερός άξονας

ΔΑ = δεξιός άξονας

Δημοσίευση: 4/9/2019 (προσωρινά στοιχεία)

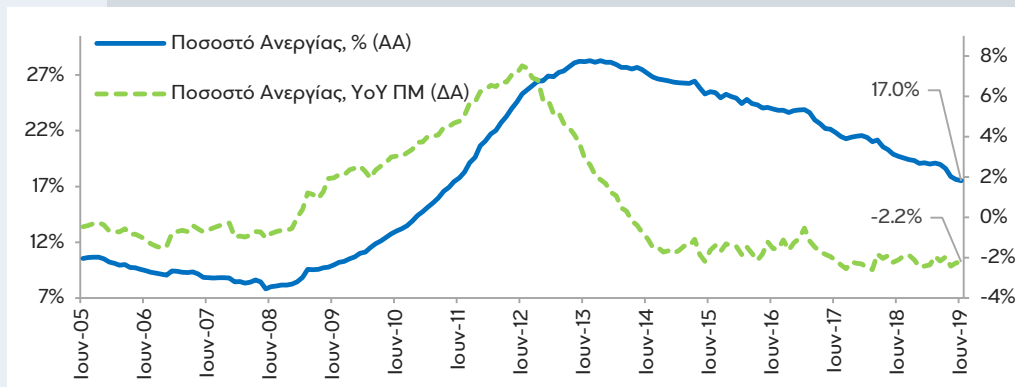
Επομ. δημ.: 6/12/2019

(προσωρινά στοιχεία)

Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον Ιούνιο 2019 το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 17,0% (17,1% (5/2019) και 19,2% (6/2018)) και το αντίστοιχο μέσο ετήσιο μέγεθος (ΜΟ 12 μηνών) ήταν στο 18,3% (18,5% (5/2019) και 20,4% (6/2018)).

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους - Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μαι-2019: 2019 18,2% και 2020 16,8%

Ποσοστό Ανεργίας (%)

Περίοδος: 6/2005-6/2019

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: 17,6%

Διάμεσος: 18,8%

Μέγιστο: 27,8% (9/2013)

Ελάχιστο: 7,3% (5/2008)

AA = αριστερός άξονας

ΔΑ = δεξιός άξονας

PM = ποσοστ. μοναδ.

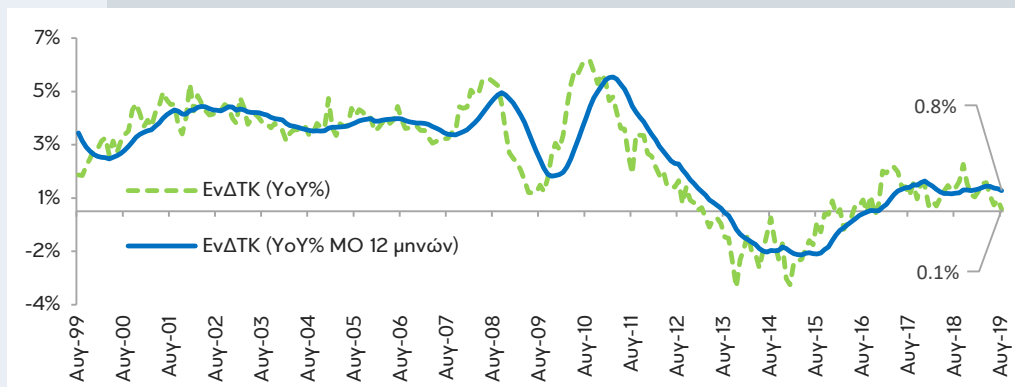
Δημοσίευση: 5/9/2019

Επομ. δημ.: 10/10/2019

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή

Τον Αύγουστο 2019 η ετήσια % μεταβολή του ΕνΔΤΚ ήταν +0,1% (+0,4% (7/2019) και +0,9% (8/2018)) και η αντίστοιχη μέση ετήσια % μεταβολή (ΜΟ 12 μηνών) ήταν +0,8% (+0,8% (7/2019) και +0,7% (8/2018)).

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους - Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ιουλ-2019: 2019 0,8% και 2020 0,8%

ΕνΔΤΚ (YoY%)

Περίοδος: 8/1999-8/2019

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: +2,0%

Διάμεσος: +2,6%

Μέγιστο: +5,7% (9/2010)

Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)

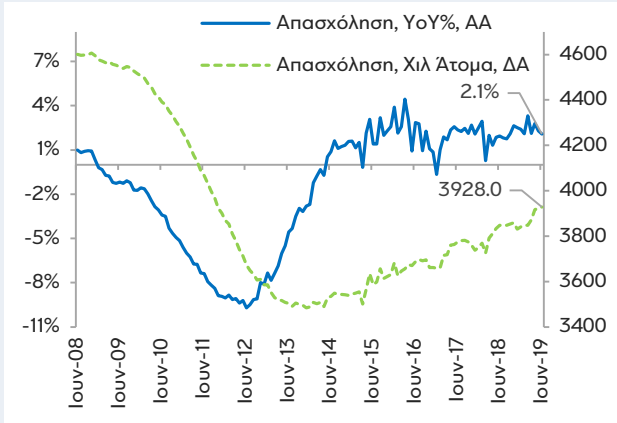
Δημοσίευση: 10/9/2019

Επομ. δημ.: 10/10/2019

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), (γ) Eurobank Research.

Πίνακας Α2: Δείκτες Οικονομικής Δραστηριότητας (υψηλής συχνότητας) της Ελληνικής Οικονομίας

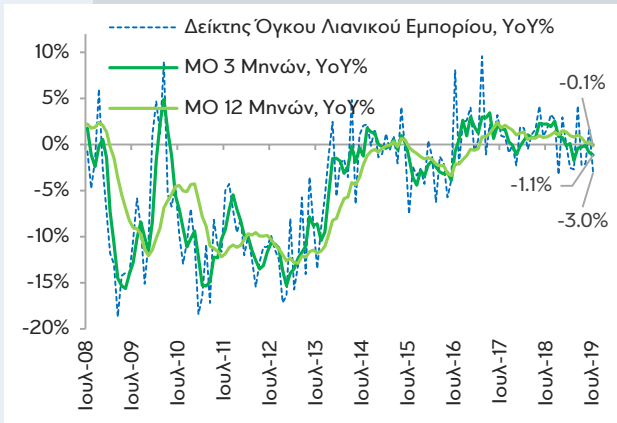
Απασχόληση (σύνολο οικονομίας): +2,1 YoY% τον Ιουλ-19 από +2,3 YoY% τον Μαι-19, +2,3 YoY% την περίοδο Ιουλ-18 – Ιουλ-19 από +2,0 YoY% την περίοδο Ιουλ-17 – Ιουλ-18 (επόμενη δημοσίευση: 10/10/2019)

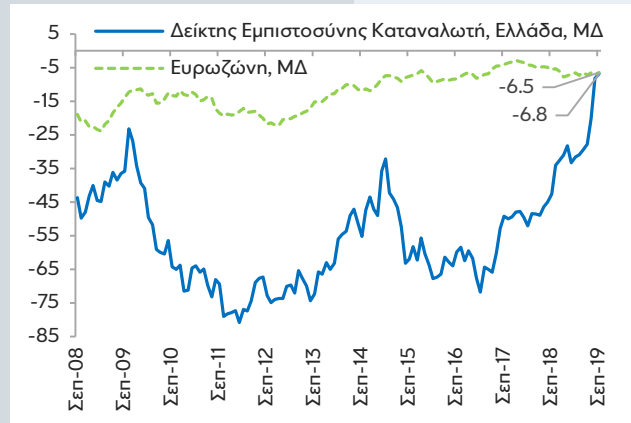
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος: 107,2 ΜΔ τον Σεπ-19, -1,2 MoM ΜΔ και +6,6 YoY ΜΔ τον Σεπ-19 από +3,1 MoM ΜΔ και +3,7 YoY ΜΔ τον Αυγ-19 (επόμενη δημοσίευση: 30/10/2019)

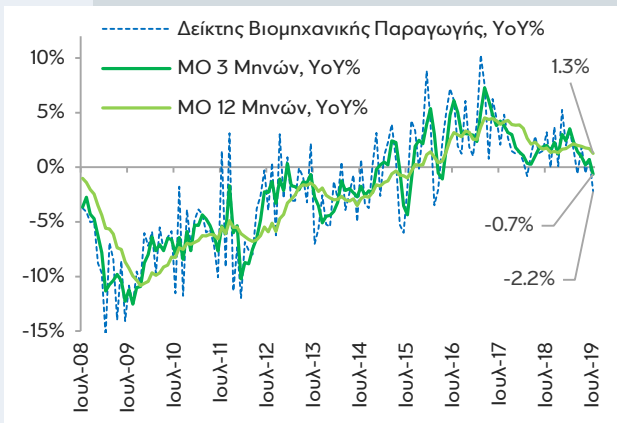
Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου: -2,4 MoM% και -3,0 YoY% τον Ιουλ-19 από +2,6 MoM% και +1,8 YoY% τον Ιουν-19, -0,1 YoY% την περίοδο Αυγ-18 – Ιουλ-19 από +0,8 YoY% την περίοδο Αυγ-17 – Ιουλ-18 (επόμενη δημοσίευση: 31/10/2019)

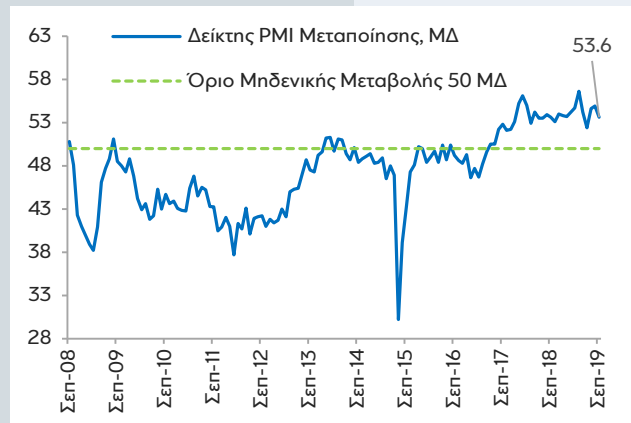
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή: -6,8 ΜΔ τον Σεπ-19, +1,4 MoM ΜΔ και +35,9 YoY ΜΔ τον Σεπ-19 από +12,0 MoM ΜΔ και +36,8 YoY ΜΔ τον Αυγ-19 (επόμενη δημοσίευση: 30/10/2019)

Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής: -1,1 MoM% και -2,2 YoY% τον Ιουλ-19 από +1,0 MoM% και +0,9 YoY% τον Ιουν-19, +1,3 YoY% την περίοδο Αυγ-18 – Ιουλ-19 από +1,8 YoY% την περίοδο Αυγ-17 – Ιουλ-18 (επόμενη δημοσίευση: 10/10/2019)

Δείκτης PMI Μεταποίησης: 53,6 ΜΔ τον Σεπ-19, -1,3 MoM ΜΔ και 0,0 YoY ΜΔ τον Σεπ-19 από +0,3 MoM ΜΔ και +1,0 YoY ΜΔ τον Αυγ-19 (επόμενη δημοσίευση: 1/11/2019)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), (γ) IHS Markit, (δ) Eurobank Research.
Σημείωση: (α) ως ΜΔ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη, ως MO τον μέσο όρο και ως MoM και YoY τη μηνιαία και την ετήσια μεταβολή αντίστοιχα.

Ομάδα Ανάλυσης και Έρευνας

Δρ. Τάσος Αναστασάτος | Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank
tanastasatos@eurobank.gr | + 30 214 40 59 706

Άννα Δημητριάδου
Οικονομική Αναλύτρια
andimitriadi@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 793

Ιωάννης Γκιώνης
Ανώτερος Οικονομολόγος
igkionis@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 707

Δρ. Στυλιανός Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 733

Μαρία Κασόλα
Οικονομική Αναλύτρια
mkasola@eurobank.gr
+ 30 210 33 18 708

Όλγα Κοσμά
Ερευνήτρια Οικονομολόγος
okosma@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 728

Παρασκευή Πετροπούλου
Ανώτερη Οικονομολόγος
ppetroπουλου@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 991

Δρ. Θεόδωρος Σταματίου
Ανώτερος Οικονομολόγος
tstamatiou@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 708

Ευαγγελία Τσιμπρού
Οικονομική Αναλύτρια
etsiamprou@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 712

Μαριζα Γιαννίση | Administrator
magiannisi@eurobank.gr | + 30 210 33 71 178

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στην ηλεκτρονική διεύθυνση που ακολουθεί: <https://www.eurobank.gr/en/group/economic-research>
Εγγραφείτε ηλεκτρονικά, σε: <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analiseis...>
Ακολουθήστε μας στο **twitter**: https://twitter.com/Eurobank_Group
Ακολουθήστε μας στο **LinkedIn**: <https://www.linkedin.com/company/eurobank>

DISCLAIMER

This report has been issued by Eurobank Ergasias S.A. ("Eurobank") and may not be reproduced in any manner or provided to any other person. Each person that receives a copy by acceptance thereof represents and agrees that it will not distribute or provide it to any other person. This report is not an offer to buy or sell or a solicitation of an offer to buy or sell the securities mentioned herein. Eurobank and others associated with it may have positions in, and may effect transactions in securities of companies mentioned herein and may also perform or seek to perform investment banking services for those companies. The investments discussed in this report may be unsuitable for investors, depending on the specific investment objectives and financial position. The information contained herein is for informative purposes only and has been obtained from sources believed to be reliable but it has not been verified by Eurobank. The opinions expressed herein may not necessarily coincide with those of any member of Eurobank. No representation or warranty (express or implied) is made as to the accuracy, completeness, correctness, timeliness or fairness of the information or opinions herein, all of which are subject to change without notice. No responsibility or liability whatsoever or howsoever arising is accepted in relation to the contents hereof by Eurobank or any of its directors, officers or employees. Any articles, studies, comments etc. reflect solely the views of their author. Any unsigned notes are deemed to have been produced by the editorial team. Any articles, studies, comments etc. that are signed by members of the editorial team express the personal views of their author.

